

Reforma šolstva, vsega šolstva pride gotovo, ker mora priti. Povsod se čuti in priznava, da je reforma pred durmi, da bje z velikom kladivom na preperela vrata starega gradu; tolče po vratih ki jih varuje zapah parlamentarne mizerije. V ozdravljenju parlamenta je njena zmaga, njena nada, ura njene bodočnosti. Vseobče, enako pravo glasovanja edino more odstraniti zavore; njena zmaga je istodobno zmaga nove svobodne šole. V tem znamenju naprej!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Iz zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.

Delegate za glavno skupščino v Šoštanjju so prijavila.

XI. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice. 34. gdč. Jerica Zemljan, učiteljica, Studenec-Ig; 35 Tomo Petrovec, nadučitelj, Polhov gradec.

XII. Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja. 36. Teodor Betriani, učitelj, Ribnica; 37. Ignacij Hude, učitelj, Vel. Lašče.

XIII. Postojnsko učiteljsko društvo 38. gdč. Terezija Bole, učiteljica, Vrhpolje; 39. Gdč. Marica Dovgan, učiteljica, Zagorje; 40. Dragotin Česnik, nadučitelj, Knežak; 41. Fran Mercina, učitelj, Vipava, 42. Fran Grum, učitelj, Vipava; 43. Ivan Mercina, učitelj, Slap. Namestnika: 6. Mirko Fegic, učitelj, Knežak; 7. Vinko Engelman, nadučitelj, Trnje.

XIV. Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstu. 44. Fran Martelanc, učitelj-voditelj, Katinara; 45. Gospodična Ivanka Sabadin, učiteljica, Bazovica. Cenjeno učiteljstvo opozorimo prav posebno na poziv pripravljalnega odbora v Šoštanjju, ki je priobčen v zadnji številki »Učit. Tovariša«
Vodstvo »Zaveze«.

Društvo učiteljev in šolskih prijateljev ljubljanske okolice je imelo svoj letni občni zbor dne 10. maja 1906 v Ljubljani v hotelu »Štrukelj.« Občni zbor je bil povoljno obiskan, še dovolj dobro za razmere, ki vladajo v vrstah učiteljstva ljubljanske okolice. Zbralo se je 27 učiteljev in tri gospice tovarišice, imenoma Jerica Zemljan, Angela Janšova in Marija Odlasek. Čast jim! Veliko gospic tovarišic je bilo ta dan v Ljubljani, članice društva so, ali v krog zborovalcev ne pridejo, dasiravno je bila vsaka posamezno vabljen, tako se nam je vsaj zatrdilo. To smo hoteli pribiti, a o zborovanju samem, ki je bilo precej živahno, poroča tajnik.

Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja je imelo prvo letošnje zborovanje dne 10. maja v Ribnici. V odsotnosti društvenega predsednika St. Tomšiča, ki se sedaj mudi na obrtno risarskem tečaju v Ljubljani, vodi zborovanje podpredsednik tovariš Gregorač.

Po presrečnem pozdravu, po prečitaniu pismene opravilke zaradi uradne inspekcije zadržanega tovariša M. Vrbiča ter po oblastilu, da nas je bivši član St. Legat iz Idrije brzojavno pozdravil, da besedo tajniku F. Štefančiču, da poroča o društvenem delovanju.

Društvo je v preteklem letu zborovalo trikrat. Kot poročevalci so nastopali tovariši: Fink, Štefančič, St. Tomšič in St. Legat. Podrobneje poročilo o vsakem zborovanju je bilo objavljeno v »Tovarišu«. Namesto pri četrtem zborovanju, za kar je bil neugoden čas, se je v posebni okrožnici, ki jo je podpisalo vse slovensko učiteljstvo v okraju, izrekla brezpogojna zaupnica delegatom deželne skupščine, izrečno po tovarišu Gregoraču kot našem zastopniku. Vest o pretečem discipliniranju delegatov zaradi znane resolucije je bila provzročila med zavednim kranjskim učiteljstvom močan vezuvski potres, ki pa je vsepovsod zadela ob trdo skalovje solidarnosti ter tako ostal neškodljiv. Dal Bog, da bi ta jeklena edinost družila učiteljstvo vsekdar,

kadarkoli bi se našo usodo odločujočim faktorjem povedalo naravnost v obraz, kar jim gre po božji in naši pravici.*) Lepo stanovsko zavednost je pokazalo učiteljstvo tudi povodom smrti nadučitelja Mandeljca v Sodražici. Spremilo ga je dne 13. februarja t. l. prav v častnem številu k zadnjemu počitku ter mu pod vrlim vodstvom tov. Zupančiča skupno z ondotnim pevskim društvom »Glasom« zapele tri žalostinke, predsednik Tomšič pa se je v ginljivih, v srce segajočih besedah poslovil od njega. Bodi zemljica lahka 45 letnemu trpinu! Nadalje se spominja moža, ki sicer ni bil naš tovariš po stanu, pač pa naš samo prijatelj, ampak naravnost brat po mišljenju in čuvstvanju, v besedah in dejanjih. Na dan, ko se začinja najlepši mesec v letu, je po dolgotrajni prsni bolezni za vedno preminul tudi najlepši mož v svojem sodnem okraju, najlepši namreč po plemenitosti svojega srca in po svojem neumornem delovanju. Zatisnil je oči c. kr. dež. sodni svetnik v Vel. Laščah gosp. Daniel Šufraj. Kako skrben oče je bil rajnik, kako je častil in ljubil naš stan, kako je razne učitelje ob raznih prilikah zagovarjal ustmeno in pismeno s svojo vplivno besedo, koliko je svoječasno vsako leto žrtvoval za ubožno in pridno šol. mladino, kaj je storil kot dolgoletni kraj. šol. nadzornik za velikolaško šolo, kakšne zasluge ima kot 24 let službujoči sodnik v okraju, vse presojojč s človeškega stališča — o tem, žalibog, na tem mestu ne moremo natančneje govoriti. Pa saj ostane zapisano v srcih mnogobrojne neutolažljive rodovine (2 hčeri imata dva naša tovariša za soprogi), dalje v kroniki velikolaške šole in med prostim ljudstvom, ki mu je izkazovalo veliko spoštovanje in zaupanje. Veličastnega izpoveda, kakršnega še niso videle Vel. Lašče, se je 3. t. m. (kateri dan je bilo prvotno sklicano naše zborovanje) udeležilo v lepem številu tudi učiteljstvo ter mu zapelo dve žalostinki. Naj bi srce, ki je neprestano bilo v blagor svoje rodovine in svojega okraja, našlo zasluženi mir in pokoj! V preteklem letu smo zaradi preselitve izgubili tudi nekaj izmed najpridnejših tovarišev obiskovalcev in poročevalcev. Bodi jim sreča milejša v novem delokrogu.

Končno izrazi upanje, da bodo vse nanovo nastavljene učne osebe pristopile v krog našega društva, da se tako skupno podpiramo v svojem stremljenju, skupno navdušujemo za svoje ideale in skupno borimo za boljšo bodočnost. Navdušenje pa črpamo iz svojih glasil. Zato in pa da bo naše društvo zanesljiv stebriček impozantne stavbe jugoslovanske učiteljske organizacije, po kateri edini smemo upati, »da se vremena bodo nam zjasnila«, je treba, da si vsak član šteje v moralno dolžnost podpirati glavne stebre te organizacije, t. j. naša glasila »Učit. Tov.« »Popotnika« in »Zvonček«. Samo čitati liste ne velja. To bi se reklo »zlate pene« devati na sveto podobo: olepšana je pač, a ne pridobi na veljavi. Glavno je gmotna podpora.

Blagajniško poročilo izkazuje v vsem 116 K 92 v čistega društvenega imetja.

Nato je govoril tovariš Primožič o razdeljenem in nerazdeljenem pouku. Najprej prečita tozadevne §§ novega šol. in učnega reda, obsodi poldnevni pouk, primerja celodnevni pouk z dopoldanskim nerazdeljenim ter izjavlja, da sedaj še ni mogoče izreči sodbe, kateri izmed teh je boljši. To je največ odvisno od krajevnih razmer. Na to temeljito našteje in pojasni vse prednosti in glavne senčne strani nerazdeljenega dopoldanskega pouka ki jih pa ne moremo navesti zaradi pičlega prostora ter izrazi vodilne misli v sledečih tezah, ki se po daljši debati, v katero so posegli tovariši Gregorač, Zupančič in Štefančič, soglasno sprejmo:

1. Koder so lokalne razmere v vseh ozirih ugodne, naj bo pouk celodnevni.
2. Poldnevni pouk je le zasilno sredstvo, za to naj se kolikor mogoče omeji.
3. Koder je mogoče, naj se izpremeni poldnevni pouk v nerazdeljeni dopoldanski.
4. Nerazdeljeni dopoldanski pouk je zlasti priporočljiv v poletnem času (za razmere na kmetih namreč).

*) Tako mora biti!

5. Koder se tega zaradi preoblega števila otrok ne more takoj uvesti, naj vpliva učiteljstvo, da se razširi šola.

6. Koder je eventualna uvedba celodnevne pouka ovira, da bi se šola razširila, naj se energično deluje na uvedbo nerazdeljenega dopoldanskega pouka. Na jednatem premišljenem govoru se mu predsednik iskreno zahvali.

Za delegata se izvolita tovariša T. Betriani in Ign. Hude, ki obljubita, sigurno udeležiti se »Zavezinega« zborovanja v Šoštanj.

V novi odbor se izvolijo: F. Gregorač, predsednik; St. Primožič, njegov namestnik; J. Zupančič, tajnik; T. Betriani, blagajnik in Fr. Štefančič, odbornik. Pripomniti je, da so dosedanji funkcijonarji, ki niso bili na novo voljeni, odklonili eventualno novo izvolitev. Ko predsednik došlim društvnikom izreče zahvalo na udeležbi, in jih izpodbuja k nadaljnjemu pridnemu obiskovanju društvenih zborovanj, se zborovanje po dveurnem trajanju zaključí.

Štajersko. ¶

Saleško učiteljsko društvo je zborovalo v četrtek 10. majnika v Šoštanju. Po običajnem pozdravu izreče društveni predsednik tovariš Koropec svoje obžalovanje, da zopet danes manjka več tovarišev in tovarišic. 1.) Nato prebere društveni tajnik tovariš Armič zapisnik zadnjega zborovanja, ki se udobri brez ugovora. 2.) Izmed dopisov omenja društveni predsednik dopis vodstva »Zaveze«, ki se nanaša na glavno zborovanje »Zaveze« o Binkoštih v Šoštanju. Dopis prevzame krajevni odbor, ki že marljivo deluje in se trudi, da kolikor mogoče ustreže vsem udeležencem zborovanja. 3.) Tovariš Koropec nadalje naznanja, da je okr. učiteljska knjižnica zopet urejena in da se knjige že lahko izposojujejo. Pri tej priliki izreče tudi tovarišu Hočevanju zahvalo za pomoč pri težavnem urejevanju jako zanemarjene knjižnice. Nadalje predlaga, da bi učitelji sami z lastnimi prispevki pripomogli, da bi nakupili nekaj novih slovenskih pedagoških knjig za okr. učiteljsko knjižnico. Ta predlog se z veseljem sprejme. 4.) Potem poroča tovariš Hočevan o temi »Delovanje učitelja izven šole«. Vsi navzoči z zanimanjem poslušajo poročilo in z odobravanjem sprejmejo vse stavljene teze. 5.) Na predlog tovariša Nerata se volijo delegatom za »Zavezino« zborovanje o Binkoštih I. Koropec, J. Armič in gđ. Zorka Legat. 6.) Tovariš Koropec prosi, da bi mu kot zastopniku učiteljstva v okrajnem šolskem skvetu vse šole, ki imajo kako važno zadevo pred okrajnim šolskim svetom, že pred sejo vse potrebno naznanile, da potem ve, kako stališče naj zavzema pri seji. Nato izreče tovariš Weber v imenu vsega učiteljstva tega okraja tovarišu Koropcu najsrčnejšo zahvalo za njegovo plodono delovanje v okrajnem šolskem svetu. Prihodnje zborovanje bo z ozirom na zborovanje »Zaveze« šele 1. julija v Šoštanju. Po zborovanju je bila pevska vaja za koncert o Binkoštih.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je zborovalo dne 29. aprila v Celju. V svojem nagovoru pozdravi tovariš predsednik v obilem številu tovariše, šolskega nadzornika g. Schmoranzerja ter na novo pristopla člana tovariša gg. Rud. Božiča iz Laškega in Jak. Vrečka iz Šoštanja. Omenja, da smo izgubili vrlega člana iz laškega okraja tovariša gosp. Hohnjeca, ki je postal nadučitelj v Kozjem. Naše društvo se ga s prijetnostjo spominja, ker je bil priden obiskovalec naših sestankov, tudi vesel in zabaven družabnik. Gosp. profesor Josip Stritar se je na brzojavno čestitko, poslano mu ob slavnosti njegove sedemdesetletnice, odzval z zahvalo.

Po prečitaniu in odobrenju zadnjega zapisnika so se izvolili delegatom za letošnjo glavno skupščino »Zaveze« v Šoštanju sledeči tovariši, oziroma tovarišice: gg. Franc Brinar, Lovro Šah, Rajko Vrečar in gospa Ida Wudler, namestnikom pa: g. Lud. Černej, gđ. Nika Kosijeva, gg. Ivan Logar in Fran. Pristovšek. — Tovariš predsednik opominja na udnino »Učiteljskemu konviktu«, izreče pa tudi željo, naj izkaže vodstvo »Učiteljskega konvikta« v »Tovarišu« vedno vsoto, ki se je potem kolekte nabrala, zakaj tako izkazovanje vsot more biti jako izpodbudno za tovariše raznih okrajev.

Govorilo se je dalje o uvedbi dvomesečnih počitnic na ljudskih šolah na kmetih. Že letos se bodo uvedle dvomesečne počitnice, ki pa naj bodo, če le mogoče, povsod enotne, in sicer od 15. julija do 15. septembra. Po izdanem odloku ministrstva za nauk in bogočastje se naj izjavijo domače učiteljske konference in krajni šolski sveti zaradi začetka počitnic najkasneje do 15. junija, da bodo mogle druge šolske inštanice vse potrebno ukreniti, da se vsem šolskim vodstvom počitnic zadevajoči odlok naznani pravočasno, t. j. pred 15. julijem. Čas začetka glavnih počitnic določi na predlog dom. učit. konferenc in krajin šolskih svetov le okrajni šolski svet, ki je za to kompetentna oblast. Deželni šolski svet želi tudi, da bi bil začetek šolskega leta v jeseni. Tov. Fr. Brinar stavi nato sledeči soglasno sprejeti predlog: Naše društvo izraži željo, naj vsi šolski voditelji delujejo na to, da začno v našem okraju velike počitnice s 15. julijem. Ta želja naj se izrazi tudi okrajnemu šolskemu svetu, da bi ta vedel potrebno ukreniti, ko bi kak krajni šolski svet hotel nasprotovati.

Predsednik je omenjal tudi zaupni shod v Celju, pri katerem se bo določil kandidat za prihodnjo državnozbornsko volitev. Ker smo važen del volilcev, smo radovedni, koliko jih bo izmed učiteljstva povabljenih k zaupnemu shodu. Vsak tovariš, ki je bil povabljen k zaupnemu shodu v Celje 10. dne maja, naj naznani to našemu društvu. — Določilo se je, da odpade majnikovo zborovanje, prihodnje pa je odvisno od tega, kdaj bodo glavne počitnice pričele; gotovo bo pa po počitnicah.

Nato sta tov. Fran. Brinar in Fr. Krajnc izvajala svoje misli o nerazdeljenem času pouka. Naštela sta mnogo točk, ki govore za in proti omenjemu pouku; po temeljiti razpravi se je vnela živahna debata, v katero so posegli tovariši Černej, Kveder, Schmoranzler in drugi. Poudarjalo se je, da bi bilo dobro, uvesti od slučaja do slučaja v poletnem času nerazdeljen pouk, ki bi se pričel ob 7. uri zjutraj in bi trajal do 11., 12. in po potrebi do polu 1. ure; tudi v zimskem času, kakor meni tovariš Krajnc, bi naj bil nerazdeljen pouk, ki bi trajal od 9. do 1. ure, zlasti v hribovitih krajih, kjer imajo otroci daleč do šole. Z uvedenjem nerazdeljenega pouka bi seveda morale odpasti vse olajšave šolskega obiskovanja čez poletje. Na vseh šolah našega okraja bi ne kazalo uvesti nerazdeljenega pouka, a tam, kjer je mogoče, naj se s takim poukom poizkusi. Tovariš Krajnc je prosil našega zastopnika v okrajnem šolskem svetu, naj tu vsako gibanje za nerazdeljen pouk podpira, kar poslednji obljublja storiti; zastopnik tudi pove, da je celjski okrajni šolski svet že določil nekatere šole, kjer bi se za poizkušnjo uvedel nerazdeljen pouk.

O »Učiteljevem delovanju izven šole« sta razmotrivala tovariša Lud. Černej in Anton Petriček. Jedro govora prvega predavatelja je to-le:

Učiteljstvo deluje mnogo izven šole, in sicer: a) za služek, b) brez ozira na zaslužek (idealno delovanje). — a) Ker zahteva šola celega moža, naj se da učiteljstvu dovoljna plača, da se mu ne bo treba baviti s stranskimi služki, ki deloma nikakor ne povzdigujejo njegovega ugleda, ali ga store odvisnega, vsekakor pa — šoli na kvar po nepotrebem izčrpavajo njegove telesne in duševne moči. — b) Idealno pa naj učiteljstvo deluje, kolikor mu to dopušča čas in sposobnost. Taka dela so: pisateljstvo, komponiranje, znanstveno delovanje, godba, petje, delovanje v raznih zastopih, v dobrodelnih in narodnih društvih, na gospodarskem polju itd. Nehvaležnost nam naj ne jemlje veselja in morebitni neuspehi ne poguma! — Priporočeno pasivno rezistenco smatra govornik za izraz sicer lahko umljivega obupa, ki pa ravno nas ne dovede do zaželjenega smotra, temveč nas upropasti z narodom vred.*) V politiki bodi učiteljstvo dobro verzirano, ohrani pa se kolikortoliko nad polit. strankami, s čimer pa ni nikakor rečeno, da bi naj ne zastopalo odločno svojega prepričanja. Ako nas ne ljubijo, respektirajo nas naj vse stranke.

Končno bodi učitelj dobrohotni svetovalec občanom ter jih vodi vztrajno, a previdno in taktno po potu vse-

*) To je le subjektivno mnenje.

stranskega napredka. Glavno torišče učiteljevo pa je in ostani — šola! — K ti točki so govorili še drugi tovariši, katerih izvajanja bi se v kratkem glasila: Gotovo je, da pride našemu narodu rešitev iz sužnosti le po učiteljstvu. Le-to se peha, bori in trudi, da bi zbudilo narod iz one duševne letargije, ki jo vedo nekateri izborna izrabljati v svoje sebične namene. Kadar narod spozna dobre in ne-sebične namene učiteljstva, kadar si bo v izdatnejši meri iskal opore pri učiteljstvu in se otrese onih spon, ki ga tiščje k tlom kakor skala velikana, tedaj bo zadihal naš narod krepko, a se tudi obnem prerodil. Počasi pride preporod našemu narodu, a gotovo!

Po tem jako zanimivem zborovanju se nas je sešlo večina tovarišev v »Skalni kleti«, kjer nam je pri dobri postrežbi in neprisiljeni zabavi prehitro minil čas.

Vestnik.

Imenovanje. Vladni svetnik v naučnem ministrstvu, g. dr. Anton Primožič, goriški rojak, je imenovan za deželnega šolskega nadzornika. Kje, tega ne pove razglas.

Poročil se je v Polzeli tovariš Anton Nerat, učitelj v Šoštanju, z gdč. Farčnikovo, nadučiteljevo hčerko. Čestitamol!

Iz krogov spodnještajerskega učiteljstva nam pišejo: Ali bi ne bilo umestno, da skliče predsednik celjskega okrajnega učiteljskega društva predsednike, oziroma zastopnike vseh učiteljskih društev na Spodnjem Štajerskem na zaupno posvetovanje v Celje glede postopanja učiteljstva pri bodočih volitvah v peti kuriji? Učitelji nismo nobeni hlapci političnih strank, da bi z nami delali kakor svinja z mehomo. Dovolj jasno smo povedali, da nočemo Korošca, ki je največji sovražnik zavednega učiteljstva in šolstva, in vkljub temu so ga zaupniki pri celjskem shodu določili za kandidata. Dalje časa ne bomo gledali mirno takega postopanja od strani volilnih mož spodnještajerskih. Tudi mi imamo nekaj vpliva na ljudstvo in bomo začeli s pozitivnim delom. Lepe besede so nam premalo. Če mislite preko nas voditi naše ljudstvo, se jako motite! Ali je res spodnještajersko politično življenje tako zavrženo, da si nobeden vplivnih mož-politikov ne upa spraviti voza v pravi tir? Ali res nima nobeden poguma, se upreti oktroiranju Korošca za kandidata? Može, kje ste? **Nobeden zaveden spodnještajerski učitelj ne bo dal glasa Korošču! Delali bomo vsi proti njemu.** To si zapomnite, voditelji naše politike! Zaupno posvetovanje, ki ga naj skliče predsednik celjskega učiteljskega društva, nam bo dalo pravec v tej zadevi, koga naj volimo, za koga naj delamo med narodom, eventualno ali se volitve ne udeležimo!

„Slovenčeva“ grožnja. Sobotni »Slovenec« sirovo napada tovariša Žirovnika, nadučitelja v Št. Vidu pri Ljubljani, ker je govoril na občnem zboru »Učiteljskega društva ljubljanske okolice« o učiteljskem delovanju izven šole. Pri tej priliki grozi »Slovenec«, da bo z učiteljstvom temeljito obračunal. Ta grožnja je toliko bolj strašna, ker »Slovenec« molči, kako misli izvršiti krvavo justifikacijo nad naprednim učiteljstvom. To se bo vsekakor moralo oborožiti s pasjimi biči, da se bo lahko branilo pred klerikalnimi rokovnjači!

Na zaupnem shodu v Celju, kjer so se razgovarjali o kandidatih za izpraznjena poslanska mesta, se je izrekel v imenu štajerskega organizovanega učiteljstva tovariš nadučitelj Armin Gradišnik proti kandidaturi dr. Korošca, prononsiranega klerikalnega agitatorja, ki je sovražnik šolstva in učiteljstva. Seveda napada »Slovenec« tovariša Gradišnika. Ta list sploh nič drugega ne zna kakor samo gristi in natolcevat. Vkljub temu pa bo učiteljstvo delovalo proti Korošču!

Za ravnatelja meščanske šole v Krškem je imenoval dež. šol. svet dr. Tomaža Romiha, doslej učitelja na tem zavodu in župana v Krškem.

Zaradi bolezni je na dopustu g. F. Vabič, nadučitelj na Runeču. Nadomestuje ga g. Robert Košar kot začasni vodja.

Nesramnost „Slovenčeva“ je vsak dan večja, to najbrže zato, ker ga pišejo moralno popolnoma zanikarni ljudje. V soboto se je zagnal v učitelje-orglavce, pišoč o njih, da liberalni učitelji ne znajo kaj posebnega orglati in da škoda za cerkev ne bo velika, ako odpovedo orglanje. Proti liberalnim pevskim društvom, ki jih hočejo pristaši deželnozbornske napredne bande ustanoviti, veljaj načelo, da se naj povsod osnuje katoliško pevsko društvo! — Učiteljstvo je z orglarijo delalo cerkvi tlako in uslugo, v plačilo ga sedaj sramoti glasilo ljubljanskega škofa, ki so mu tolikrat v proslavo pele orgle, igrane od učiteljevih rok! Mačja godba je najboljšje merilo klerikalne muzikališke izobraženosti. Kolika je ta pri klerikalnih učiteljih, bi bilo dobro vprašati predsednika »Slovenske zveze«. Tja se naj zateče »Slovenec« preden zopet začne sramotiti učiteljstvo! Informacije, ki jih dobi tam, bodo morda nekoliko ublažile njegovo prostaštvo in njegovo sirovost.

Infamijo imenuje »Slovenec«, ker smo priporočali, naj voli učiteljstvo v odbor »Slov. Matic« tovariša nadučitelja Ivo Trošta, priznanega pisatelja. No, vzlic »Slovenčevim« sirovim psokvam si ne damo jemati pravice, da bi ne kandidirali tudi v bodoče v odbor »Slovenske Matic« članov svojega stanu. Za »Slovensko Matico« ima tudi učiteljstvo svojih zaslug — med 172 poverjeniki je 48 učiteljev, oziroma nadučiteljev — zato je čisto pravično, da ima tudi svoje zastopnike v njenem odboru. »Slovenčeva« zabavljanje nas nič ne moti, da bi ne iskali tam, kjer imamo dolžnosti, tudi svojih pravic!

Meščanska šola v Postojni. V »Slovenskem Narodu« z dne 12. t. m. čitamo pod tem naslovom: »Deželni šolski svet je imel v zadnji seji imenovati ravnatelja novi meščanski šoli s trgovskim značajem, ki se ustanovi v Postojni. Za to mesto sta prišla v poštev dva kompetenta, učitelj v Ljubljani in predsednik »Zaveze«, g. Luka Jelenc, in učitelj na meščanski šoli v Krškem, g. Josip Brinar. Postojnski okrajni šolski svet je predlagal g. Jelencu na prvem mestu in g. Brinarja na drugem mestu. V dež. šol. svetu se je poudarjalo, da je g. Jelenc po starosti in službenih letih dosti starejši od g. Brinarja, dočim se je vlada sklicevala na neko ministrsko naredbo, glasom katere je za ravnatelje meščanskih šol imenovati le učitelje, ki so službovali na meščanski šoli, in je predlagala g. Brinarja. Imenovan je bil g. Brinar; za g. Jelencu so glasovali štirje člani dež. šol. sveta«. — K temu imenovanju prinaša isti list z dne 14. t. m. ta-le dopis iz Postojne: »Kakor strela iz jasnega neba nas je zadela novica o imenovanju ravnatelja naši meščanski šoli. Ne moremo ničesar očitati g. Brinarju, a odkrito povemo, da smo brez izjeme vsi naprednjaki — in Postojna je vsa napredna — zanesljivo pričakovali, da nam bo deželni šol. svet imenoval za to važno mesto tistega, ki smo ga predlagali, namreč gosp. učitelja Jelencu iz Ljubljane, ki je na glasu kot izvrsten in značajan učitelj ter uživa kot predsednik »Učiteljske zaveze« zaupanje vsega slovenskega učiteljstva. Neizmerno velike stroške bomo imeli z zgradbo in vzdrževanjem nove meščanske šole, zato bi moral deželni šolski svet vsaj toliko takta imeti, da bi nam bil imenoval ravnatelja, ki smo ga želeli in je bil od okrajnega šolskega sveta predlagan na prvem mestu. Čujemo, da je bil merodajen pri tem imenovanju klerikalni duh, ki veje v deželnem šolskem svetu, ne pa sposobnost in pa pravica! Garantujemo pa deželnemu šolskemu svetu, da to krivično imenovanje ne bo ostalo brez zlih posledic! — To objavljamo samo zato, da se razvidi, kako upoštevajo v ljubljanski vladni palači voljo ljudstva. — Na isti zavod sta imenovana za suplenta tovariša Gorjup in Stritar, za kateheta pa kaplan Ažman.

Javno knjižnico in čitalnico v Ljubljani ustanove društva »Akademija«, »Prosveta« in »Sokol«.

Tečaj za meščanske učitelje. Naučno ministrstvo je dovolilo, da se priredi v šolskem letu 1906/7 na ljubljanskem učiteljskem kurzu za meščanske učitelje s temi-le predmeti: pedagogika (2 uri na teden), prirodoslovje (3 ure na teden), kemija (1 uro na teden), matematika (3 ure na teden), prirodopis (3 ure na teden), geometriško risanje (3 ure na